

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BURDUR İL ÖZEL İDARESİ
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	12
8.	EKLER.....	33

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	1
Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu	2
Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	2
Tablo 4: Köylere Hizmet Götürmek Birliklerine Aktarılan Ödenekler Tablosu	17
Tablo 5: Köylere Hizmet Götürmek Birliklerine Aktarılan Ödenekler Tablosu	26
Tablo 6: Köylere Hizmet Götürmek Birliklerine Aktarılan Ödenekler Tablosu	27
Tablo 7: Taşınır Hesap Kayıtları Tablosu	32

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Burdur İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 2016 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

Bu kapsamda Burdur İl Özel İdaresinin 2016 yılı bütçesiyle 53.000.000,00-TL gelir, 53.000.000,00-TL gider ve yıl içerisinde 2.500.000,00-TL İç Borçlanma ile 55.500.000,00-TL ödenek öngörülmüş olup, 55.656.980,90-TL 2015 yılından devreden ödenek, Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan toplam 69.795.254,82-TL ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 180.952.235,72-TL'ye ulaşmıştır.

Burdur İl Özel İdaresinin sunulan mali tablolarına göre 2016 yılı Gelir ve Gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Türü	Tahmini	Gerçekleşen
Vergi Gelirleri	0,00	0,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.420.000,00	1.748.193,29
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler (Tahsisli)	0,00	69.795.254,82
Diğer Gelirler	51.580.000,00	39.110.504,07
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00
Red ve İadeler	0,00	-118.294,43
TOPLAM Öz Gelir	53.000.000,00	40.740.402,93
Finansman (İç Borçlanma)	2.500.000,00	0,00
TOPLAM Genel Gelir	55.500.000,00	110.653.952,18

Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu

Bütçe ile Verilen Ödenek	Önceki Yılda Devreden Ödenekler	Merkezi İdareden Aktarılan Ödenekler	Ek Ödenek	Yıl İçinde İptal Edilen ödenek	Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	Sonraki Yıla Devreden Ödenek
53.000.000,00	55.656.980,90	69.795.254,82	2.500.000,00	-	180.952.235,72	108.079.268,55	69.277.478,65

Merkezi yönetim kapsamındaki idareler tarafından ödenek gönderilmek suretiyle bir takım hizmetlerin il özel idareleri eliyle gerçekleştirilmesi 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesine eklenen ek fıkra ile mümkün kılınmıştır. Bu fıkra hükmünce aktarılan ödenekler nedeniyle öngörülen bütçe büyüklüğü ile gerçekleşen bütçe büyüklükleri arasında çok büyük farklılıklar oluşmaktadır. Bütçe hazırlık aşamasında merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden yatırım projeleri karşılığında ne kadar ödenek gönderileceği bilinmediğinden bütçe rakamları gerçekçi olmamaktadır. Aktarma yoluyla gelen nakit gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle bütçeleştirilmektedir. Dolayısıyla il özel idarelerinin yılı bütçeleriyle öngörülen rakamlarla bütçe gerçekleştirmeleri arasında fark bulunmaktadır.

Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderlerinin Türü	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gider
Personel Giderleri	9.229.835,00	30.989.577,54
Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	1.169.425,00	4.334.286,88
Mal ve Hizmet Alım Gideri	29.563.740,00	31.842.636,50
Faiz Giderleri	450.000,00	105.664,64
Cari Transferler	1.425.000,00	1.015.458,11
Sermaye Giderleri	9.445.000,00	25.935.870,13
Sermaye Transferi	1.817.000,00	13.855.774,75
Yedek Ödenekler	2.400.000,00	0,00
TOPLAM	55.500.000,00	108.079.268,55

Kurumun 2016 yılı Faaliyet Gideri 87.879.712,36 TL, Faaliyet Geliri 113.622.337,10

TL olup, Gelir Fazlası 25.742.624,74 TL olarak gerçekleşmiştir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Burdur İl Özel İdaresi mali işlemlerini 5018 sayılı Kanunla belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Söz konusu 49'uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Burdur İl Özel İdaresinde mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde İçişleri Bakanlığının sunduğu "e-İçişleri otomasyon sistemi" üzerinden yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğüne gerçekleştirilmektedir.

2016 yılı denetimi kapsamında Burdur İl Özel İdaresi tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri

- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Hesabın Niteliği*" başlıklı 96'ncı maddesinde, "*126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı, kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır*" denilmektedir.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere Kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 126/226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

Ancak kurum tarafından, elektrik ve doğalgaz abonelikleri için 126/226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın hiç kullanılmaması sonucu mali tabloların gerçek durumu yansıtmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılması yönünde madde hükmüne uyulacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

BULGU 2: Burdur İl Özel İdaresince Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Veya Diğer Kamu İdarelerince Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara İlişkin Tahsis İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi

İl Özel İdaresinin mülkiyetinde olmakla birlikte diğer kamu kurumlarına veya diğer kamu idarelerinin mülkiyetinde olmakla birlikte il özel idaresine tahsis işlemine konu olan taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 64/d maddesi uyarınca İl Özel İdareleri kendilerine ait taşınmaz malları asli görev ve hizmetlerinde kullanmak ve süresi 25 yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlara tahsis edebilir. Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşları tarafından görev alanına giren işlerde kullanılmak üzere İl Özel İdareleri'ne de taşınmaz tahsisi yapılabilir. Bu meyanda tahsis edilen veya tahsisli kullanılan taşınmazların mali tablolarında görünmesini teminen gerekli muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Nitekim, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 130 ve 132 nci maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 188-189-190-191-192 ve 193'üncü maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252-Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş ve tesis edilen 02-Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar, 03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar yardımcı hesaplarında kamu idaresince takip edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Burdur İl Özel İdaresi'nce tahsisi yapılan 3 adet taşınmaz ve 1 adet bina bulunmaktadır. Burdur İl Özel İdaresine ise tahsisi yapılan 4 adet arsa, 20 daireli lojman, 1 adet bahçeli ev ve dükkan, 3 adet kargir bina, orman ve İnsuyu Mağarası ve arsası bulunmaktadır.

2016 Yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı gereği tahsis edilen veya tahsis alınan arsa ve arazi ya da bina var ise bunların ilgisine göre;

250	02	Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar
250	03	Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar
252	02	Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar
252	03	Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar

detay kodlarının kullanılması gerekmektedir.

Burdur İl Özel İdaresi'nin muhasebe kayıtlarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-

Binalar Hesabı'nda 02 ve 03 kodlu yardımcı hesaplar kullanılmamış olduğundan Tahsisli Taşınmazlar hakkında doğru ve güvenilir bilgi alınamamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Madde hükmüne uyulacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak diğer kamu idarelerine tahsis edilen veya diğer kamu idarelerince tahsisli kullanılan taşınmazlara ilişkin tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmesi konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, tahsisli taşınmazlar açısından 250- Arazi ve Arsalar Hesabı ve 252- Binalar Hesabı ile ilgili olarak 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

BULGU 3: Arsa Ve Bina Satışlarına İlişkin Arazi Ve Arsalar Hesabı İle Binalar Hesabına Kayıt Yapılmaması

2016 yılı muhasebeleştirme evrakları incelendiğinde, Burdur İl Özel İdaresi'nce satışı yapılan bina ve arsaların muhasebe kaydının yanlış yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin " 250 Arazi ve arsalar hesabı" başlıklı bölümün " Hesabın işleyişi" başlıklı 189'uncu maddesinde aynen;

" ...

b) Alacak

1) Satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Taksitle satılan arsa ve arazilerin, kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinden doğan alacaklar ilgisine göre 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

..." denilmektedir.

Aynı yönetmeliğin "252 Binalar hesabı" başlıklı bölümünün "Hesabın işleyişi" başlıklı 193 üncü maddesinde aynen;

"...

b) Alacak

1) Satılan binaların, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark ve mevzuatı gereğince diğer kamu idareleri adına ayrılan paylar 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedelinden bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutar 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Taksitle satılan binaların, kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinden doğan alacaklar ilgisine göre 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, ayrılmış olan amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir." hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede 24.05.2016 tarih ve 1595, 30.05.2016 tarih ve 1676, 17.10.2016 tarih ve 3849 ve 07.12.2016 tarih ve 3849 sayılı muhasebe işlem fişleri ile arsa ve bina satışlarına ilişkin tahsilatların gelir kayıtlarının yapıldığı, fakat yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-Binalar Hesabı'na işlenmesi gereken kayıtların yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine uyulmaması sonucu kurum mali tablolarında yer alan 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ve 252-Binalar Hesabı'nda 5.094.159,35 TL hataya neden olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Arsa ve bina satışı yapılması halinde 250- Arazi Ve Arsalar Hesabı İle 252- Binalar Hesabına ait kayıtların yapılması sağlanacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak arsa ve bina satışlarına ilişkin 250-Arazi ve Arsalar Hesabı İle 252-Binalar Hesabı'na kayıt yapılması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte,

250-Arazi ve Arsalar Hesabı ve 252-Binalar Hesabı açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

BULGU 4: Arazi ve Arsalar Hesabı İle Binalar Hesabında Kayıtlı Taşınmazların Değerlerinin Gerçeği Yansıtması

Kurumun sahip olduğu taşınmazların değeri ile 250-Arsa ve Araziler Hesabı ve 252-Binalar Hesabı'nda kayıtlı taşınmazların değerlerinin uyuşmadığı görülmüştür.

Kurumun sahip olduğu taşınmazların gerçek değeriyle muhasebe hesaplarında kayıtlı olup olmadığının tespiti için taşınmaz hesapları incelenmiştir. Ancak muhasebe hesaplarında kayıtlı toplam tutarların hangi taşınmazların kaydından oluştuğu anlaşılammıştır. Bunun nedeni kayıtların tapu bazında tutulmamasıdır. Tapu bazında kayıt tutulmaması kayıtların gerçeği yansıtmasına engel olmaktadır. Ayrıca Kurumun, taşınmaz icmal cetvellerini Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak düzenlenmediği görülmüştür.

Kurum taşınmazlarına ilişkin bilgiler İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü'nde mevcut olup, buradan gerekli bilgiler alınıp muhasebe kayıtları ile karşılaştırılmıştır.

Kurumun 250-Arsa ve Araziler Hesabı ve 252-Binalar Hesabı'ndaki taşınmazların değeri 25.075.560,75-TL'dir. Emlak ve İstimlak Müdürlüğü'ndeki verilere göre 179 adet taşınmazın emlak rayiç bedellerine göre değeri 48.416.211,29-TL'dir. Aradaki fark 23.340.650,54-TL'dir.

Sonuç olarak 2016 Yılı mali tablolarında 250-Arsa ve Araziler Hesabı ile 252-Binalar Hesabı 23.340.650,54-TL hatalı yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; " 250- Arsa ve Araziler Hesabı ile 252- Binalar Hesabı İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğünden alınan veriler ile karşılaştırılarak güncelleştirilmesi sağlanmış olup takibi yapılacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-Binalar Hesabında kayıtlı taşınmazların değerlerinin gerçeği yansıtması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-Binalar Hesabı açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Burdur İl Özel İdaresinin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde yer alan hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Ve Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesaplarının Bilançoda Birlikte Yer Alması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 59-Dönem Faaliyet Sonuçları Hesap Grubu'nu açıklayan 360'ıncı maddesinde;

“(1) Bu hesap grubu, dönem olumlu veya olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır.

(2) Dönem faaliyet sonuçları sonucun olumlu veya olumsuz olmasına göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur.

590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı

591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)”

Denilerek, dönem sonunda faaliyet sonuçlarının olumlu veya olumsuz olabileceğine, niteliğine göre de faaliyet sonucunun ilgili hesaba kaydedileceğine açıklık getirilmiştir.

Ancak Burdur İl Özel İdaresi 2016 yılı Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu incelendiğinde, kurumun birimleri arasında yer alan İlçe Özel İdare Müdürlükleri'nde gerçekleşen olumsuz faaliyet sonucu ile İl Özel İdaresinde gerçekleşen olumlu faaliyet sonucunun karşılıklı mahsubu gerçekleştirilmeden hem 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı hem de 591-Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı ile bilançoya yansıtıldığı görülmüştür. Bir idarenin faaliyetlerinden kaynaklanan sonucun aynı anda hem olumlu hem de olumsuz olarak gerçekleşmesi mümkün olamayacağından, Burdur İl Özel İdaresi 2016 yılı Bilançosunda 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ve 591-Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı'nın bir arada gösterilmesinin yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Dönem olumlu faaliyet sonucu İdaremiz birimleri arasındaki faaliyet sonucu, Yönetmelik gereği işlem yapılmaktadır. Dönem olumsuz faaliyet sonucu İlçe Özel İdare birimleri faaliyetleri sonucu yönetmelik gereği işlem yapılmaktadır. Bunların sonucunda olumlu ve olumsuz faaliyet görülmektedir. İdaremiz birimlerinin faaliyet

sonuçları ile İlçe Özel İdare birimlerinin faaliyet sonuçları hesaplarının birbirleri ile mahsubu mümkün değildir." denmiştir.

Sonuç olarak 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ve 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesaplarının bilançoda birlikte yer almaması gerektiği hususunda Kurum, Özel İdare birimlerinin faaliyet sonuçları hesaplarının birbirleri ile mahsubunun mümkün olmadığını belirtmiştir. Ancak e-içişleri sisteminin olumlu ve olumsuz faaliyet sonuçlarını bilançoda bir arada göstermesi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırıdır ve 2016 yılı mali tablolarında 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 49'uncu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 48'inci maddeleri uyarınca mahalli idarelerde hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde hazırlanmasına temel olacak şekilde çıkarılması amacıyla Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği İçişleri Bakanlığınca çıkarılmıştır. Bu yönetmelik kapsamında yapılacak işlem ve kayıtlar bilgi teknolojilerinden yararlanarak hazırlanan programlar ile yapılmaktadır. İl özel idarelerinin kullanması amacıyla İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan e-içişleri sistemi Bütçe ve Muhasebe Modülü ile kayıt ve işlemler yapılmaktadır. Ancak sistem devreye girdiği 2009 yılından bu yana ihtiyaçları karşılayacak ölçüde geliştirilememiştir.

Bulgu konusu hususla birlikte raporun diğer maddelerinde yer alan mali tablolarla ilgili hataların bu sistemden kaynaklandığı idarelerce belirtilmekle birlikte sorun aktarma ve giderme konusunda il özel idarelerinin vesayet kuruluşu olan İçişleri Bakanlığınca yeteri kadar dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. İl özel idarelerinin herhangi bir tasarruf yetkisi bulunmaması göz önüne alındığında bu sistem hatalarının söz konusu bakanlıkça düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Kiraya Verilen Taşınmazların, Kayıtlı Değerinin Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, Kira Bedellerinin de Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında İzlenmemesi

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı'nın, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı'nın ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı Eki 2'de açıklandığı belirtilmiştir.

Söz konusu Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında;

“1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

...”

denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı'nı açıklayan 475'inci maddesinde de;

“(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

denilmekte, devamında da 476'ncı madde olarak hesabın işleyişine açıklık getirilmektedir.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer verilmemiş de olsa 2016 yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Burdur İl Özel İdaresi'nin mülkiyetinde olan taşınmazlardan kiraya verilenlerin, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer alan hesap kodları itibariyle muhasebe kayıtlarında yer alması, hem Yönetmeliğin hem de Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün yazıları gereğidir. Ancak bu mülklerin kiralanmasına ilişkin işlemler muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır.

Kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden anılan hesaplarda takip edilmemesi nedeniyle Burdur İl Özel İdaresi'nin mali tablolarında 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; " İlgili hesaplar çalıştırılarak maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakları gelirleri hesabında izlenmesi sağlanması yönünde madde hükmü uygulanacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak kiraya verilen taşınmazların, kayıtlı değerinin 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı'nda, kira bedellerinin de 993-Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı'nda izlenmesi konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

BULGU 3: 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı Maddesi Kapsamında Bakanlık ve Merkezi İdare Kuruluşlarınca İl Özel İdarelerince Gerçekleştirilmek Üzere Aktarılan Yatırım Ödeneklerinin Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarılması

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesinde;

“(Ek fıkra: 3/7/2005-5393/85 md.; Değişik ikinci fıkra: 24/7/2008-5793/42 md.) Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları; yapım, bakım ve onarım işleri, devlet ve il yolları, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon, enerji nakil hattı, sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskan, gençlik ve spor gibi hizmetlere ilişkin yatırımlar ile bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının görev alanına giren diğer yatırımları, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilir. Aktarma işlemi ilgili bakanın onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. İş, il özel idaresinin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. İl özel idareleri de bütçe imkanları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçesinden ödenek aktarabilir. Bu fıkraya göre, bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları tarafından aktarılacak ödenekler ile gerçekleştirilecek yatırımlar, birinci fıkrada öngörülen görev alanı sınırlamasına tabi olmaksızın bütün il sınırları içinde yapılabilir.”

hükmü yer almaktadır.

2016 yılı Yatırım Programı ile 2016 yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararın 21'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında *“Yerel ve bölgesel nitelikli yatırımların uygulamalarında koordinasyonu güçlendirmek, etkinliği artırmak ve yerel kurumsal kapasitenin gelişimini sağlamak amacıyla merkezi kamu idareleri, projenin mahiyeti uygun düştüğü ölçüde, yatırım uygulamalarının 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesi hükümleri gereğince gerçekleştirilmesine öncelik verir.”* denilmektedir.

Bu hükümler kapsamında bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşlarının kamu yatırım programında yer alan projelerine ait yatırımları için bütçelerinde ayrılan ödenekler, il özel idarelerine aktarılmakta ve bu ödenekler karşılığı hizmetler de il özel idaresinin tabi olduğu mevzuat kapsamında ihalesi yapılarak gerçekleştirilmektedir. Her iki düzenlemede de yatırım ödeneklerinin tekrar KHGB'lerine aktarılmasına izin veren bir hüküm bulunmamaktadır.

Örneğin Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2016 yılı yatırım programında yer alan

1976H040130 no'lu Kültür Merkezi Yapımı işlerine ilişkin ödenekler ilgili il özel idarelerine aktarılabilmektedir. Ancak bu ödeneklerle gerçekleştirilmesi gereken işlerin ihale ve diğer işlemlerinin il özel idaresince yapılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, KHGB'lerine sadece 5355 sayılı Kanunun 18'nci maddesinde sayılan hizmetlere ait ödenekler aktarılabileceğinden, madde metninde sayılmayan yatırımlara ait ödeneklerin merkezi idare kuruluşlarınca doğrudan KHGB'lerine aktarılması da mümkün görülmemektedir.

2016 yılı yatırım programında yer alan bakanlık ve merkezi idare kuruluşlarına ait projelere ayrılan yatırım ödeneklerinden 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesi hükümleri kapsamında gerçekleştirilmesi için aktarılan ve aşağıdaki listede yer alan 6.427.108,30 TL tutarındaki ödeneğin il özel idaresince tekrar KHGB'lerine aktarılmasının mevzuata uygun olmadığı, bu aktarmalarla 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu dışında kalan bir alan oluştuğu değerlendirilmektedir.

Tablo 4: Köylere Hizmet Götürmek Birliklerine Aktarılan Ödenekler Tablosu

Yevmiye Tarihi	Numarası	Tertibi	Tutarı	Açıklama	Birliğin Adı
21.12.2016	4003	08.07.01.05.04	704.888,30	Yol ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğünün Programında Bulunan Yapım İşleri	Burdur İli Merkez İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği
17.11.2016	3607	08.07.01.05.04	300.000,00	“ “	“ “
12.10.2016	3139	08.07.01.05.04	400.972,44	“ “	“ “
04.08.2016	2398	08.07.01.05.04	846.000,00	KÖYDES Projesi	“ “
20.06.2016	1962	08.07.01.05.04	150.000,00	Burdur Hükümet Konağı Bakım Onarımı	“ “
24.10.2016	215	08.07.01.05.04	1.317.610,09	Yol ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğünün	Burdur İli Bucak İlçesi Köylere Hizmet Götürme

				Programında Bulunan Yapım İşleri	Birliği
04.10.2016	196	08.07.01.05.04	1.515.000,00	“ “	“ “
08.12.2016	247	08.07.01.05.04	960.137,47	“ “	“ “
18.08.2016	200	08.07.01.05.04	200.000,00	Salda Gölü Turizm Merkezi Koruma Amaçlı İmar Planı	Burdur İli Yeşilova İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği
03.03.2016	45	08.07.01.05.04	32.500,00	Kültür ve Turizm Bakanlığı Fiziki Plan, ÇED ve Etüt Proje Yapımı	“ “
		Toplam:	6.427.108,30 TL		

Kamu idaresi cevabında; "24/7/208-5793/44'üncü maddesinde " Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları ile il özel idareleri; köye yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımlarını, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri köylere hizmet götürme birliklerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilirler. Aktarma işlemi merkezi idare kuruluşlarında ilgili bakanın, il özel idarelerinde valinin onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. Bu takdirde iş, birliğin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. Köylere hizmet götürme birlikleri de bütçe imkânları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçelerinden ödenek aktarabilirler. Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları ile il özel idareleri tarafından aktarılacak ödeneklerle gerçekleştirilecek yatırımlar, birliğin hizmet ve görev alanı sınırlamasına tabi olmaksızın yapılabilir." denildiğinden 14, 15 ve 16 sayılı Bulgular ile ilgili olarak İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 17/04/2013-11937, İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 05/09/2008-12617 sayılı Hukuk Müşavirliği Görüşü ve Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 03/05/2013-4206 sayılı görüşleri çerçevesinde işlem tesis

edilmiş olup söz konusu ödenek aktarma işlemlerine madde hükmü çerçevesinde işlem tesis edilmesine dikkat edilecektir." denmiştir.

Sonuç olarak bakanlık ve merkezi idare kuruluşlarınca aktarılan yatırım ödeneklerinin İl Özel İdaresi tarafından harcanması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: İç Kontrol Sisteminin Eksiklikler İçermesi

Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040-3. mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan ve 01.01.2006 da yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların "*İç Kontrol Standartları*" başlıklı 5 nci maddesinde; "*İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.*" hükmü yer almaktadır.

Mezkûr hüküm gereği Maliye Bakanlığı, kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartları belirlemiş ve "*Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği*" adı altında 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayınlamıştır.

Burdur İl Özel İdaresi tarafından tüm birimler iç kontrol ile ilgili olarak bilgilendirilmiş; fakat birimlerce iç kontrol sistemine uyum ve sahiplenmenin yeterli düzeyde gerçekleşmediği ve kuruma ait iç kontrol eylem planının hazırlanmasında tüm birimlerin katılımının sağlanmadığı görülmüştür.

Kurumca yıllık olarak üst yönetime sunulması gereken iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi ve raporlanması faaliyetinin yapılmadığı görülmüş ve iç kontrol standartlarının gerçekleşmesinde hangi aşamada bulunduğu tespit edilememiştir.

Yapılan inceleme ve mülakatlarımızda iç kontrole ilişkin olarak;

- a) İdareler, personelin yeterliliği ve görevleri arasındaki uyumu sağlamalı, performansın değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik önlemler almalıdır. Bu hususa ilişkin standartın kısmen yerine getirildiği görülmüştür.
- b) İdareler, sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirmeli ve alınacak önlemleri belirlemelidir. Bunun için de İdareler, her yıl sistemli bir şekilde amaç ve hedeflerine yönelik riskleri belirlemeli, risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkileri yılda en az bir kez analiz edilmeli ve risklere karşı alınacak önlemler belirlenerek eylem planları oluşturulmalıdır. İdarece bu konuda yeterli çalışma yapılmadığı ve rapor haline getirilmediği görülmüştür.
- c) İdareler, hedeflerine ulaşmayı amaçlayan ve riskleri karşılamaya uygun kontrol strateji ve yöntemlerini belirlemeli ve uygulamalıdır. Bunun için de; her bir faaliyet ve riskleri için uygun kontrol strateji ve yöntemleri (düzenli gözden geçirme, örnekleme yoluyla kontrol, karşılaştırma, onaylama, raporlama, koordinasyon, doğrulama, analiz etme, yetkilendirme, gözetim, inceleme, izleme v.b.) belirlenmeli ve uygulanmalıdır, kontroller, gerekli hallerde işlem öncesi kontrol, süreç kontrolü ve işlem sonrası kontrolleri de kapsamalı ve kontrol faaliyetleri, varlıkların dönemsel kontrolünü ve güvenliğinin sağlanmasını kapsamalıdır. Bu standarta ilişkin çalışmaların yapılmadığı görülmüştür.
- d) İdareler, faaliyetlerin sürekliliğini sağlamaya yönelik gerekli önlemleri almalıdır. Bu minvalde görevinden ayrılan personelin, iş veya işlemlerinin durumunu ve gerekli belgeleri de içeren bir rapor hazırlaması ve bu raporu görevlendirilen personele verilmesi yönetici tarafından sağlanmalıdır. Bu standarta ilişkin çalışmaların yapılmadığı görülmüştür.
- e) İdareler, gelen ve giden her türlü evrak dahil iş ve işlemlerin kaydedildiği, sınıflandırıldığı ve dosyalandığı kapsamlı ve güncel bir sisteme sahip olmalıdır. Bu hususa ilişkin idarece bir çalışma yürütülüyor olmakla beraber henüz istenilen sonuca ulaşamamış ve tamamlanamamıştır.
- f) İdareler iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmelidir. Buna ilişkin bir değerlendirme yapılmadığı görülmüştür.
- g) Personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgesi oluşturulmamıştır.
- h) Faaliyetlerin yürütülmesinde hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

i) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30'uncu maddesinin son fıkrası ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin Bilgi ve İletişim Standartları bölümünün "Raporlama" başlıklı 14.2 standardına göre; idareler, bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini kamuoyuna açıklamalıdır.

Yapılan incelemede bu raporun geçmiş yıllar itibariyle kamuoyuna duyurulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "İç kontrol sisteminin İdaremizde oluşturulması ile ilgili çalışmalar tüm birimlerin katılımıyla devam etmektedir." denmiştir.

Sonuç olarak İç Kontrol Sistemi'ndeki eksikliklerin giderilmesi konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: 2016 Yılı Kapanış Kaydı İle 2017 Açılış Kaydı Arasında Uyumsuzluk Olması

Burdur İl Özel İdaresi tarafından tarafımıza teslim edilen 2016 yılı kapanış kaydı ile 2017 yılı açılış kaydı arasında aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere farklılıklar tespit edilmiştir.

2016 Yılı Kapanış Fişi		2017 Yılı Açılış Fişi	
Borç Toplamı	Alacak Toplamı	Borç Toplamı	Alacak Toplamı
410.173.734,06	410.173.734,06	410.134.447,76	410.134.447,76

Bu tip bir farklılığın olması kayıtların muhasebe kayıtları ile düzeltilmediği anlamına gelmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi" başlıklı 503 üncü maddesinde;

"(1) Kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırma kodlarında yapılan kayıt hatalarının düzeltilmesi durumu hariç olmak üzere, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlık ancak muhasebe kaydıyla düzeltilir." denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin "Dönem sonu işlemleri" başlıklı 480 inci maddesinde;

“(1) Dönem sonu işlemleri mali yılın sonunda geçici mizanın çıkarılmasının ardından yapılan aşağıdaki işlemlerden oluşur.

...

(2) Bu işlemlerden sonra faaliyet hesapları ana hesap grubunda yer alan tüm hesaplar kapanır.

(3) Her faaliyet döneminin sonunda, muhasebe yetkilileri dönem sonu işlemlerini yaparak yeni faaliyet döneminin açılış kaydına esas alınacak kesin mizanı çıkarırlar. Hazırlanan kesin mizanda borç ve alacak kalanı veren hesaplar yeni faaliyet döneminin açılış kaydına esas teşkil eder.

(4) Kesin mizanın düzenlenmesini takiben, dönem sonunda son yevmiye olarak borç ve alacak bakiyesi veren hesapların kapatılmasını sağlamak için kesin mizanda borç bakiyesi veren hesaplar alacak kaydı yapılarak, alacak bakiyesi veren hesaplar ise borç kaydı yapılarak muhasebe dönemi kapatılır.”,

“Dönem başı işlemleri” başlıklı 481 inci maddesinde;

“(1) Mali yılın başında muhasebe kayıtlarının açılmasını sağlamak üzere bilançoda yer alan hesapların açılış kaydı yapılarak dönem başlatılır.

(2) Açılış kaydını takiben önceki yıl olumlu veya olumsuz faaliyet sonucu geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabı veya geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları hesabına aktarılır.

(3) İlçe özel idarelerinde ise mali yılın başında muhasebe kayıtlarının açılmasını sağlamak üzere önceki faaliyet döneminin son yevmiyesinde borç kaydedilerek kapatılan hesaplara ilişkin tutarlar alacak kaydı yapılarak; alacak kaydedilerek kapatılan hesaplara ilişkin tutarlar ise borç kaydı yapılarak dönem başlatılır.” düzenlemelerine yer verilmiştir.

Yukarıda açıklanan Yönetmelik hükümleri gereğince 2016 yılı kapanış fişi 2017 yılı açılış fişine dayanak oluşturacağından, 2016 yılı kapanış fişinde yer alan hesapların borç ve alacak toplamı 2017 yılı açılış fişinde yer alan hesapların borç ve alacak toplamına eşit olması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; " 2016 yılı kapanış kaydı ile 2017 yılı açılış kaydı arasındaki uyumsuzluk e-icisleri otomasyon programı tarafından devir ve açılış kaydı sistemce otomatik olarak yapması ve söz konusu sisteme İdaremizce müdahale etme şansı olmaması nedeniyle ortaya çıkmış olup hata sistem ile ilişkilidir. Yapılacak düzeltme kaydı ileride programın düzeltilmesi halinde hatalı kayıtlara mahal vereceği düşünüldüğünden düzeltme kaydı yapılması yönünde işlem yapılmamıştır." denmiştir.

Sonuç olarak 2016 yılı kapanış kaydı ile 2017 açılış kaydı arasında uyumsuzluk olması konusunda, Kamu idaresi tarafından hatanın e-icisleri otomasyon programından kaynaklandığı belirtilmiş olmakla birlikte, 2016 yılı Kapanış Fişi ile 2017 açılış fişi arasındaki tutarsızlık devam etmektedir.

BULGU 6: Giderler Hesabı İle Bütçe Giderleri Hesabına Ait Yurtiçi Sermaye Transferlerine İlişkin Ekonomik Kodların Birbirine Eşit Olmaması

2016 yılı geçici mizanının incelenmesinde; 630-Giderler Hesabının alt ekonomik kodları ile 830-Bütçe Giderleri Hesabının alt ekonomik kodlarının aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi birbirlerine eşit olmadığı tespit edilmiştir.

Hesabın Kodu	Hesabın Adı	İlgili Olduğu Dönem	Tutarı (TL)
630.07.01	Yurtiçi Sermaye	2015 Yılı Geçici	15.374.932,10
830.07.01	Transferleri	Mizanı	13.855.774,75

Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 81 il kapsamında defterdarlıklara gönderilen “Kontrol Rehberi” konulu 13.01.2009 tarihli ve 331 sayılı Genel Yazının “D-Mizanların Muhasebe Tekniğine Uygunluğu Açısından İncelenmesi Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar” başlıklı bölümünün, 15 numaralı paragrafında; “Aşağıda tahakkuk ve nakit kayıtlarının eş anlı gerçekleşmesi gereken 630-Giderler ve 830-Bütçe Giderleri Hesabına ait ekonomik kodların listesi verilmiştir. Mahalli idare birimlerinin 630-Giderler Hesabının aşağıdaki ekonomik kodlarına girdikleri tutarlarla 830-Bütçe Giderleri Hesabının aynı ekonomik kodlarına girdikleri tutarların birbirine eşitliği kontrol edilmelidir.” denilmektedir.

630			830			GİDERLER HESABI		
						BÜTÇE GİDERLERİ HESABI		
						Personel Giderleri		
630	01		830	01				
630	01	01	830	01	01	Memurlar		
630	01	02	830	01	02	Sözleşmeli Personel		
630	01	04	830	01	04	Geçici Personel		
630	01	05	830	01	05	Diğer Personel		
						Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi		
						Gid.		
630	02		830	02				
630	02	01	830	02	01	Memurlar		
630	02	02	830	02	02	Sözleşmeli Personel		
630	02	03	830	02	03	İşçiler		
630	02	04	830	02	04	Geçici Personel		
630	02	05	830	02	05	Diğer Personel		
630	05		830	05		Cari Transferler		
630	05	01	830	05	01	Görev Zararları		
630	07		830	07		Sermaye Transferleri		
630	07	01	830	07	01	Yurtiçi Sermaye Transferleri		
630	07	02	830	07	02	Yurtdışı Sermaye Transferleri		

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda 630-Giderler ve 830-Bütçe Giderleri Hesabına ait yurtiçi sermaye kodları ile ilgili tutarların birbirine eşit olması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili hesaplar çalıştırılarak gerekli kontrollerin yapılması sağlanacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak 630-Giderler Hesabı İle 830-Bütçe Giderleri Hesabına ait yurtiçi sermaye transferlerine ilişkin ekonomik kodların birbirine eşit olması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte 630-Giderler Hesabı İle 830-Bütçe Giderleri Hesabına Ait Yurtiçi Sermaye Transferlerine İlişkin Ekonomik Kodlar arasındaki uyumsuzluk devam etmektedir.

BULGU 7: 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 18’inci Maddesinin Üçüncü Fıkrasında Sayılan Köye Yönelik Hizmetlere İlişkin Yapım, Bakım ve Onarım İşleri, Bölünmüş Yol, Elektrifikasyon, Köy Yolu, İçme Suyu, Sulama Suyu ve Kanalizasyon Yatırımları Dışındaki İşler İçin Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarmalar Yapılması

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun, “Köylere Hizmet Götürme Birlikleri” başlıklı 18’inci maddesinin 5793 sayılı Kanunun 44’üncü maddesi ile değişik üçüncü fıkrasında;

“Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları ile il özel idareleri; köye yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımlarını, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri köylere hizmet götürme birliklerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilirler. Aktarma işlemi merkezi idare kuruluşlarında ilgili bakanın, il özel idarelerinde valinin onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. Bu takdirde iş, birliğin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. Köylere hizmet götürme birlikleri de bütçe imkânları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçelerinden ödenek aktarabilirler. Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları ile il özel idareleri tarafından aktarılacak ödeneklerle gerçekleştirilecek yatırımlar, birliğin hizmet ve görev alanı sınırlamasına tabi olmaksızın yapılabilir.”

denilmek suretiyle söz konusu birliklere yapılacak aktarmalarla ilgili esaslara dair bir düzenleme yapılmıştır.

Görüldüğü üzere kanun koyucu köylere hizmet götürme birliklerine, sadece madde metninde sayılan yatırımlar için ayrılan ödeneklerin aktarılmasına cevaz vermiştir. Bir başka ifade ile il özel idaresi bütçesinden köylere hizmet götürme birliklerine ancak yukarıya alınan 18’inci maddede sayılan yatırımlar için ayrılan ödenekler aktarılabilir.

Ancak Burdur İl Özel İdaresi bütçesinden, köye yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımları dışındaki işler için de KHGB’lerine 322.350,00 TL tutarında aktarmalar yapılmıştır. Bu aktarmalar aşağıdaki listede yer almaktadır.

Tablo 5: Köylere Hizmet Götürmek Birliklerine Aktarılan Ödenekler Tablosu

Yevmiye Tarihi	Numarası	Tutarı	Açıklama
05.04.2016	1059	175.000,00	Vali Konağı Misafirhane ve İç Bölmelerinin Yeniden Düzenlenmesi
08.06.2015	115	100.000,00	Kibyra Antik Kenti Kazı Çalışması
30.03.2016	62	40.000,00	Kemer Kaymakamlık Lojmanı Bakım Onarımı
07.04.2016	67	7.350,00	Yeşilova Kaymakamlık Lojmanı Bakım Onarımı
	TOPLAM:	322.350,00 TL	

Kamu idaresi cevabında; " 14, 15 ve 16 sayılı Bulgular ile ilgili olarak İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 17/04/2013-11937, İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 05/09/2008-12617 sayılı Hukuk Müşavirliği Görüşü ve Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 03/05/2013-4206 sayılı görüşleri çerçevesinde işlem tesis edilmiş olup söz konusu ödenek aktarma işlemlerine madde hükmü çerçevesinde işlem tesis edilmesine dikkat edilecektir." denmiştir.

Sonuç olarak 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'inci maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan köye yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımları dışındaki işler için Köylere Hizmet Götürme Birliklerine aktarmalar yapılmaması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'nci Maddesinin Beşinci Fıkrasında Yer Alan Hüküm Gereği İl Genel Meclisi'nin Belirleyeceği Esaslara Uygun Olarak Köylere Hizmet Götürme Birliklerinin Sunacağı Yatırım Planı, Yıllık Çalışma Programı ve Uygulama Projelerine Bağlı İşler Yerine İhtiyaç, Yardım Gibi Genel İfadelerle veya Bazı Kurumların Bütçelerinden Karşılanmayan İhtiyaçları İçin Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Ödenek Aktarılması

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'inci maddesinin 5'inci fıkrasında;

“İl özel idaresi bütçe gelirlerinin ne kadarının köylere hizmet götürme birliklerine aktarılacağı, köylere hizmet götürme birliklerinin sunacağı yatırım plânı, yıllık çalışma programı ve uygulama projelerine göre il genel meclisince kararlaştırılır.” hükmü yer almaktadır.

Bu ödenek aktarımları 5302 sayılı Kanun'un giderlerle ilgili 43'üncü maddesinin (e) fıkrasında belirtildiği üzere *“İl genel meclisince belirlenecek ilkeler çerçevesinde köylere veya köylerin aralarında kurdukları birliklere yapılacak yardımlar”* olarak açıklanan ve il özel idaresi bütçelerine konulan ödeneklerden yapılan aktarmalardır. Ancak bu nitelikteki ödenek aktarımlarının ilkelerinin belirlenmesi ve bu esaslar çerçevesinde Köylere Hizmet Götürme Birliklerince il özel idaresine yatırım planı, yıllık çalışma programı ve uygulama projelerinin sunulması gerekmektedir. Ancak bu çerçevede proje bazında ödenek aktarımı yapılabilecektir. Bu nedenle KHGB'lerine bu kapsamda yapılan aktarmaların protokollerinde genel ifadeler kullanılması ve “ihtiyaç” vb. gibi gerekçelerle aktarma işlemine dayanak oluşturulması yerine, somut projelerin belirtilmesi gerekmektedir.

Burdur İl Özel İdaresi bütçesinden 5355 sayılı Kanunun 18'inci maddesinin beşinci fıkrası hükmüne uygun olmayan 1.028.000,00 TL tutarında aktarmalar yapılmış olup, bunlar aşağıdaki listede yer almaktadır.

Tablo 6 : Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarılan Ödenekler Tablosu

Yevmiye Tarihi	Numarası	Tutarı	Açıklama
26.05.20106	1734	300.000,00	Yardım
13.07.2016	130	67.500,00	Yardım
04.10.2016	196	67.500,00	Yardım
07.04.2016	62	100.000,00	Yardım
03.10.2016	166	20.000,00	Yardım

25.04.2016	60	20.000,00	Yardım
07.10.2016	246	25.000,00	Yardım
24.06.2016	143	25.000,00	Yardım
20.04.2016	88	25.000,00	Yardım
07.04.2016	71	20.000,00	Yardım
29.06.2016	143	28.000,00	Yardım
22.04.2016	85	36.000,00	Yardım
06.10.2016	251	17.000,00	Yardım
20.06.2016	154	17.000,00	Yardım
20.04.2016	97	17.000,00	Yardım
29.09.2016	181	16.000,00	Yardım
13.07.2016	126	20.000,00	Yardım
10.10.2016	239	13.000,00	Yardım
22.04.2016	80	5.000,00	Yardım
22.03.2016	54	70.000,00	Yardım
05.10.2016	243	32.500,00	Yardım
24.06.2016	136	32.500,00	Yardım
31.10.2016	136	18.000,00	Yardım
28.06.2016	82	18.000,00	Yardım
03.03.2016	28	18.000,00	Yardım
	Toplam:	1.028.000,00 TL	

Kamu idaresi cevabında; "Birlikler aktarılabak ödenekler ile ilgili ödenek aktarımında Köylere Hizmet Götürme Birliklerince sunulacak projeler çerçevesinde ödenek aktarılması yönünde işlem tesis edilecek olup madde hükmüne uyulacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'nci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan hüküm gereği İl Genel Meclisi'nin belirleyeceği esaslara uygun olarak Köylere Hizmet Götürme Birlikleri'nin sunacağı yatırım planı, yıllık çalışma programı ve uygulama projelerine bağılı işler yerine ihtiyaç, yardım gibi genel ifadelerle veya bazı kurumların bütçelerinden karşılanmayan ihtiyaçları için Köylere Hizmet Götürme Birlikleri'ne ödenek aktarılmaması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediğı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ile Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabına İlişkin Dönem Sonu Güncelleme Kayıtlarının Geçici Mizanın Çıkarılması Aşamasında Yapılması

2016 yılı geçici ve kesin mizanın incelenmesi neticesinde; 570/580-Geçmiş Yıllar Olumlu/Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı'na ilişkin güncelleme kayıtlarının kesin mizan yerine geçici mizanın çıkarılması aşamasında yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Dönem sonu işlemleri*” başlıklı 480'inci maddesinde;

“(1) Dönem sonu işlemleri mali yılın sonunda geçici mizanın çıkarılmasının ardından yapılan aşağıdaki işlemlerden oluşur.

...

14) Geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarlar, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması için bu hesaba borç ve alacak kaydı yapılır.

15) Geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarlar, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması için bu hesaba alacak ve borç kaydı yapılır.

...” denilmektedir.

Yukarıda yer alan Yönetmelik hükmü uyarınca, 570/580-Geçmiş Yıllar Olumlu/Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı'na ilişkin güncelleme kayıtlarının dönem sonunda geçici mizanın çıkarılmasından sonra yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde hükmüne uyulacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı'na ilişkin güncelleme kayıtlarının geçici mizandan sonra çıkarılması konusunda, kamu idaresi ile mutabakat sağlanmış olup, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 10: Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Amortisman Ayırma İşlemlerinin Geçici Mizanda Yapılması

2016 yılı geçici ve kesin mizanın tetkikinde; maddi ve maddi olmayan duran varlık hesap gruplarında dönem sonunda yapılması gereken amortisman hesaplama işlemlerinin geçici mizanın çıkarılması sırasında yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Dönem sonu işlemleri*” başlıklı 480 inci maddesinde; “(1) *Dönem sonu işlemleri mali yılın sonunda geçici mizanın çıkarılmasının ardından yapılan aşağıdaki işlemlerden oluşur.*

...

b) Bütçe ve ödenek hesapları dışındaki dönem sonu işlemleri:

...

9) Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar hesap gruplarında yer alan hesaplarda kayıtlı amortisman tabi tutulması gereken varlıklara ilişkin amortisman işlemleri yapılır.

...” denilmektedir.

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların amortisman işlemlerinin Yönetmeliğin 480'nci maddesine göre mali yılın sonunda, geçici mizanın çıkarılmasını müteakip yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde hükmüne uyulacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak maddi ve maddi olmayan duran varlık hesap gruplarında dönem sonunda yapılması gereken amortisman hesaplama işlemlerinin geçici mizanın çıkarılması sırasında yapılması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmış olup, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 11: Taşınır Kesin Hesap Cetveli Tutarları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyuşmaması

Taşınır Kesin Hesap Cetveli'nde yer alan devir tutarları ile taşınır işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının birbirini tutmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun taşınır işlemlerine ilişkin hükümlerine dayanılarak çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği uyarınca taşınır kayıtlarını tutmak ve mali yıl sonunda Taşınır Yönetim Hesabı'nı düzenlemekle yükümlü kılınmışlardır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır yönetim hesabı" başlıklı 34'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının c bendinde; muhasebe yetkililerinin gönderilen taşınır yönetim hesabı cetvellerindeki kayıtları muhasebe kayıtlarıyla karşılaştırıp uygunluğunu onayladıktan sonra harcama yetkilisine geri göndereceği, hüküm altına alınmıştır.

Yönetmeliğin taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi başlıklı 30'uncu maddesinde özetle; satın alma suretiyle edinilen maddi duran varlık grubu içinde yer alan taşınırlara ilişkin giriş ve çıkışları için taşınır kayıt kontrol yetkilileri tarafından düzenlenen taşınır işlem fişlerinin birer nüshasının, düzenlenme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda mali yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu ancak; 150 İlk Madde Malzemeler Hesabı'nda izlenen tüketim malzemeleri çıkışları için düzenlenen taşınır işlem fişlerinin üst yönetici tarafından en geç ilgili dönemin son iş gününe kadar muhasebe birimine toplu olarak (üçer aylık dönemler halinde) gönderilmesi gerektiği, hususları hüküm altına alınmıştır.

İdare harcama birimlerince fiili envanterleri yapılarak konsolide edilen 2016 Yılı Taşınır Kesin Hesap Cetveli'nde kaydedilmiş olan tutarlar ile 150 İlk Madde ve Malzeme Hesap koduna ilişkin muhasebe kayıtları tutarlarının birbirini tutmaması sonucu Kurum mali tabloları ile Taşınır Kesin Hesap Cetveli'nin doğru ve gerçek durumu yansıtmadığı düşünülmektedir.

Tablo 7: Taşınır Hesap Kayıtları Tablosu

Hesabın Adı	Bilanço ve Mizandaki Tutarlar			Taşınır Kesin Hesap Cetvelindeki Tutarlar		
	Borç Tutarı	Alacak Tutarı	Borç Kalamı	Borç Tutarı	Alacak Tutarı	Borç Kalamı
150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı	16.521.252,89	13.964.889,59	2.526.363,30	14,878,879.32	13,850,908.22	1,027,971.10
253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	7.210.657,39	1.819,12	7.208.838,27	7,354,977.57	1,832.54	7,353,145.03
254-Taşıtlar Hesabı	6.262.308,35	88.995,60	6.173.312,75	6,442,137.07	88,995.60	6,353,141.47
255-Demirbaşlar Hesabı	2.338.053,35	16.329,45	2.325.086,90	2,076,605.05	18,045.48	2,058,559.57

Kamu idaresi cevabında; "Madde hükmüne uyulacaktır." denmiştir.

Sonuç olarak Taşınır Kesin Hesap Cetveli'nde yer alan devir tutarları ile taşınır işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının birbirini tutması konusunda kamu idaresi ile mutabakat sağlanmakla birlikte, Kurum mali tabloları ile Taşınır Kesin Hesap Cetveli açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

BURDUR İL ÖZEL İDARESİ 2016 YILI BİLANÇOSU			
AKTİF	Cari Yıl 2016	PASİF	Cari Yıl 2016
	YTL		YTL
1 DÖNEN VARLIKLAR	73.350.793,42	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	56.481.530,08
10 HAZİR DEĞERLER	65.842.234,60	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	1.634.421,86
102 BANKA HESABI	65.842.234,60	300 BANKA KREDİLERİ HESABI	1.634.421,86
12 FAALİYET ALACAKLARI	4.327.382,10	32 FAALİYET BORÇLARI	753.494,88
121 GELİRLERDEN TAK. ALACAKLAR HESABI	4.327.382,10	320 BÜTÇE EMAN. HESABI	753.494,88
13 KURUM ALACAKLARI	160.000,00	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	51.955.368,42
132 KURUMCA VER. BORÇ. ALACAKLAR HESABI	160.000,00	330 ALINAN DEP. VE TEM. HES.	1.813.507,23
14 DİĞER ALACAKLAR	53.117,60	333 EMANETLER HESABI	50.141.861,19
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	53.117,60	36 ÖD. DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	1.944.368,85
15 STOKLAR	2.526.289,50	360 ÖD. VERGİ VE FONLAR HESABI	540.921,01
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	2.526.289,50	361 ÖD.SOS. GÜV. KESİNTİLERİ HESABI	84.680,22
16 ÖN ÖDEMELER	441.769,62	362 FONLAR VEYA Dİ.KAMU İD. ADINA YAP. TAH. HES.	7.200,92
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	441.769,62	368 VADESİ GEÇ., ERT.VEYA TAKSİT. VERGİ VE DİĞER YÜKÜM. HESABI	1.311.566,70
165 MAHSUP DÖN. AKT. AV. VE KREDİLER HESABI	0,00	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	193.876,07
2 DURAN VARLIKLAR	169.843.025,20	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	193.876,07
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	3.675.212,15	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	12.137.212,09
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SER. HESABI	3.669.638,25	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	12.135.091,29
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	5.573,90	400 BANKA KREDİLERİ HESABI	12.135.091,29
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	166.163.165,10	43 DİĞER BORÇLAR	2.120,80
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	3.861.262,87	430 ALINAN DEP. VE TEM.HESABI	2.120,80
251 YERALTI VEYERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	1.554.969,45	5 ÖZ KAYNAKLAR	174.575.076,50
252 BİNALAR HESABI	21.214.297,88	50 NET DEĞER	41.625.333,77
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	7.208.838,27	500 NET DEĞER HESABI	41.625.333,77
254 TAŞITLAR HESABI	6.173.312,75	51 DEĞER HAREKETLERİ	627.000,00
255 DEMİR. HESABI	2.325.086,90	511 MUHASEBE BİR. ARASI İŞL. HESABI	276.000,00
257 BİRİKMİŞ AMOR. HESABI (-)	-16.099.318,58	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	351.000,00
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	139.924.715,50	57 GEÇ. YIL. OL. FAALİYET SONUÇLARI	158.078.421,00
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	4.648,00	570 GEÇ. YIL. OL. FA. SONUÇLARI HESABI	158.078.421,00
260 HAKLAR HESABI	194.600,50	58 GEÇ. YIL. OL. FAALİYET SONUÇLARI	-50.331.272,68
268 BİRİKMİŞ AMORT. HESABI (-)	-189.952,50	580 GEÇ. YIL. OL. FAA. SONUÇ. HES. (-)	-50.331.272,68
294 ELDEN ÇIKAR. STOK. VE MADDİ DURAN VAR. HES.	66.087,07	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	24.575.594,36
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-66.087,07	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SON. HES.	37.085.076,37
		591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SON. HES. (-)	-12.509.482,01
AKTİF TOPLAMI	243.193.818,60	PASİF TOPLAMI	243.193.818,60

BURDUR İL ÖZEL İDARESİ 2016 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU							
Hesap	Yardımcı Hesap	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (2016)	Hesap	Yardımcı Hesap	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (2016)
Kodu	Kod.1			Kodu	Kod.1		
630	01	Personel Giderleri	30.611.679,98	600	01	Vergi Gelirleri	0,00
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.334.286,88	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.855.003,36
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	22.064.992,11	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	70.306.285,39
630	04	Faiz Giderleri	209.789,77	600	05	Diğer Gelirler	41.461.048,35
630	05	Cari Transferler	691.855,00			GELİRLER TOPLAMI:	113.622.337,10
630	07	Sermaye Transferleri	15.405.005,90			FAALİYET SONUCU :	25.742.624,74
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	117.169,43				
630	13	Amortisman Giderleri	416.915,20				
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	13.952.026,09				
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	75.992,00				
		GİDERLER TOPLAMI :	87.879.712,36				

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>